

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Центр українсько-європейського наукового співробітництва

Всеукраїнське науково-педагогічне
підвищення кваліфікації

ЗМІННІСТЬ ДИДАКТИЧНИХ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНИХ АСПЕКТІВ В УКРАЇНСЬКІЙ ФІЛОЛОГІЇ

30 січня – 12 березня 2023 року

Видавничий дім
«Гельветика»
2023

УДК 80.161.2(062.552)
З-69

Організаційний комітет:

Анатолій Висоцький – доктор філологічних наук, професор, декан факультету української філології та літературної творчості імені Андрія Малишка Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (Київ, Україна);

Ірина Савченко – кандидатка філологічних наук, доцентка, професорка кафедри української літератури Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (Київ, Україна);

Людмила Зіневич – кандидатка філологічних наук, доцентка, доцентка кафедри українознавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (Харків, Україна);

Іванна Стеф'юк (Олепук) – кандидатка філологічних наук, завідувачка науково-методичного відділу дослідження та популяризації традиційної культури Буковинського центру культури і мистецтва, письменниця, старша наукова співробітниця Снятинського літературно-меморіального музею Марка Черемшини (Чернівці, Україна).

Змінність дидактичних та соціокультурних аспектів
З-69 **в українській філології** : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 30 січня – 12 березня 2023 року. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2023. – 156 с.
ISBN 978-617-554-124-1

У збірнику представлено матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Змінність дидактичних та соціокультурних аспектів в українській філології» (30 січня – 12 березня 2023 року).

УДК 80.161.2(062.552)

© Український державний університет
імені Михайла Драгоманова, 2023
© Центр українсько-європейського
наукового співробітництва, 2023

ISBN 978-617-554-124-1

ЗМІСТ

Палітра okazіональних фразеологізмів у романі Н. Фіалко «Кохання з першого погляду»	
Барташук О. Ю.	7
Семантико-синтаксична структура речення – визначальна багаторусної змістової організації предикативної одиниці	
Бернацька С. М.	11
Роль запозичень в розвитку словникового складу англійської мови	
Ваврін Н. П.	15
Вплив сучасних викликів на формування терміносистем: військовий аспект	
Васюкова Н. В., Вінтоняк В. Ф.	18
До питання специфіки сучасного українського словотворення	
Веретюк Т. В.	20
Важлива роль перекладознавства на сучасному етапі	
Ворова Т. П.	23
Удосконалення навичок говоріння іноземних здобувачів-музикантів в умовах дистанційного навчання	
Гавриш І. П.	26
Роль та місце рідної мови іноземних здобувачів вищої освіти під час вивчення української мови як іноземної	
Гейна О. В.	31
Specifics of teaching dialogic and monologic speech of future philologists	
Herasymenko Yu. A.	33
Лексичні інновації в контексті воєнних подій 2022 року	
Гуцуляк Т. Є.	37
Проблемні питання фемінізації в сучасному українському дискурсі	
Джанда Г. Б.	40
Metaphor as an inseparable tool for enriching literature and creating vivid images	
Dzyubynska Kh. A.	44
Лексичні норми як основа професійної мовленнєвої майстерності фахівця	
Дроботенко В. Ю.	47

РОЛЬ ТА МІСЦЕ РІДНОЇ МОВИ ІНОЗЕМНИХ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Гейна О. В.

*кандидатка філологічних наук, доцентка,
доцентка кафедри мовної та психолого-педагогічної підготовки
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, Україна*

Під час оволодіння іноземною мовою рідна мова учня неминуче присутня та сприяє цьому оволодінню або заважає йому. Методика навчання іноземних здобувачів української мови рекомендує неодмінно враховувати бачення мовних особливостей, що вивчаються, через призму рідної мови та спирається на неї в ході спеціального організованого та керованого навчального процесу.

При вивченні другої мови спричиняються проблеми протікання та взаємодії розумових процесів рідною та мовами, що вивчаються. На думку багатьох авторів кінцевою метою навчання мов є створення автономного механізму виробництва текстів двома мовами, у той час як суміщений механізм принципово небажане явище. Саме подолання суміщеності є найголовнішою складністю під час навчання другої мови. Якщо ж поєднаність виникла, знадобиться ціла низка спеціальних лінгводидактичних заходів для виховання розрізнення двох мовних систем.

Під час навчання української мови як іноземній виникає проблема зіставлення систем рідної та мови, що вивчається. Насамперед тут важливим є питання – в якому напрямку вести зіставлення: від рідної мови до української або від української до рідної. [1, с. 405] Найбільш доцільний, на нашу думку, метод відбору мовних явищ виходячи із системи не рідної мови, тому що це дає можливість системно відібрати, мінімізувати, упорядкувати та презентувати обліковий матеріал. Якщо ж слідувати особливостям рідної мови, то це призведе до асистемного уявлення української мови. Порівняльний аналіз систем рідної та мови, що вивчається, має велике значення для подальшого вдосконалення методики та практики викладання української мови як іноземної. Саме з розбіжністю у граматичних системах української та рідної мов пов'язані багато проблем, що виникають у процесі навчання: окремі граматичні категорії або взагалі відсутні, або особливим чином виражені у рідній мові здобувачів освіти.

Поряд з такими принципами комунікативного підходу, як комунікативність, ситуативність, мовленнєва спрямованість, автентичність у створенні контексту іншомовної культури, облік труднощів сценаріїв необхідно враховувати такі принципи, що забезпечують комунікативний підхід: орієнтація в контексті іншомовної культури та облік труднощів. Орієнтація у іншомовній культурі передбачає знання і правил поведінки у новому культурному просторі, ціннісних орієнтацій, що сприяє адаптації до незвичних особливостей чужої культури, які ми сприймаємо. З цього погляду людина, що володіє вміннями іншомовного діалогічного спілкування знаходиться ні всередині, ні осторонь культури, а вона живе на межі культур. Збалансованість цих підходів забезпечує справжню комунікативність, свідомість та діяльнісну основу оволодіння комунікативно-когнітивними вміннями іншомовного діалогічного спілкування у контексті діалогу культур.

Таким чином ми вважаємо, що основною характеристикою сценування як інноваційної технології в навчанні іншомовному діалогічному спілкуванню є застосування комунікативно-когнітивного підходу, згідно з яким комунікативність розглядається як технологія, що дозволяє розробити комплекс комунікативних завдань, що сприяють розвитку вмінь мовного висловлювання з допомогою формування ментальних структур, та формують сценарій іншомовного діалогічного спілкування.

Література:

1. Швець Г. Д. Підручник з української мови як іноземної: здобутки і виклики. *Інновації та традиції у мовній підготовці іноземних студентів* : тези доповідей міжнародного науково-практичного семінару. Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2019. С. 404–407.